Mystice ✻ a ¶Afferēt i lętitia/cordis: b ¶Et exultatiōe/corpis. Al/ In lętitia/ęt tū ad eos q̃ afferunt: Et exultatiōe/ęt tū ad plātos q̃ afferī eos. Et q̃ adducēt ⁊ afferent/ In domū regi. Ut̄ sequit: c ¶Adducent i tēplū regi: cęlestē videlicet hierlm: vl p̃sentē ecclīaz. Sequit laus spōsę a fecūditate: d ¶Pro patribus tuis/O ecclia. i. p patriarchis ⁊ prophetis. Uel/ Pro pribus tuis/carnalibus/carnalē ritū seruantibus/ ⁊ idola colentibus: e ¶Nati sunt tibi: spūali regeneratione: f ¶Filij: apli ⁊ prędicatores alij/ ⁊ conuersi per eos prędicationē/quos ecclesia genuit: ⁊ multos ex his in sede patrū spiritualiū constituit. Ut̄ sequit: g ¶Constitues eos principes: nō i vno tm loco: sed h ¶Sup oēm terrā. Eccli. xxx. a. Mortuus est pater eius/ ⁊ quasi nō est mortuus: similē enī reliqt sibi post se. Et ipsi qd facient: i ¶Memores erūt nois tui dne. i. nomē tuū p̃dicantes/ipsū in memoria habentes/etiā alijs in memoriā adducent. Sap. viij. c. Facies pncipū mirabunt me. Eccli. xlix. a. Memoria iosię in cōpositiōe odoris. k ¶In omni generatiōe et generatione. i. semp: Uel/ In generatiōe/iudęor: Et generatiōe/gentiū: qz vtrięq ęplo p̃dicauerī apli. l ¶Propterea. i. qz ita nomē tuū p̃dicantes memorabūt: m ¶Populi ofitebunt tibi: pfessione pctōr: n ¶In ęternū. i. ęt̄diu durabit p̃sens status ecclesię. o ¶Et in sęculū sęculi. i. in futuro/ Confitebuntur tibi: pfessione laudis. Ps. Beati qui habitant in domo tua domine: in sęcula sęculorū laudabunt te.

Afferēt in lętitia ⁊ exultatione: addūcent in templū regis. Pro patribus tuis nati sūt tibi filij: constitues eos pncipes super oēm terram. Memores erūt nois tui domine: in omni generatione ⁊ generatione. Propterea ppli ofitebunt tibi in ęternū: ⁊ in sęculū sęculi.

¶In finem psalmus dauid pro arcanis.

Ps. XLV.

Deus noster refugiū ⁊

Moraliter ✻ tū vt incorrupti remaneant: ⁊ mentē suam nō pstituant per malā intentionē: sed virgines sint per puritatē mentis: q̃ soli deo placere intendūt. Proxime vero quę afferunt/ sūt cōtemplatiui/qui a terrenis actibus ⁊ curis eleuati/deo fiūt p/ximi in ptemplando ⁊ in eū delectando. Hos vtrosq̃ debēt afferre plati. Esa. xlix. f. Afferent filios suos in vlnis: filias suas sup humeros suos portabūt. Exo. xix. a. Portaui vos sup alas aquilarū. i. prelatorū. Hęc nobis signata sunt in maria ⁊ martha/ Lucī. x. g. vbi dicit/ q̃ maria sedebat secus pedes domini: martha aūt satagebat circa frequēs ministeriū. Greg. Illa actiue seruiebat per exterius ministeriū: altera ptemplatiue per suspensionē cordis in verbū. Et qz ē ibi delectatio/adiungit: a ¶Afferent in lętitia et exultatione. Per hoc aūt q̃ dicit/ in lętitia/ablatiue: significat q̃/es ptemplatiuorū. Per hoc qd addit: c ¶Adducent in templū regis: et ponit/ in templū/in accusatiuo: significat motus actiuorū. Tunc adducit anima in templū regi/ qñ egrediens de corpore/adducit in cęlum: qd terminus est motus iustorū. De quo templo in Ps. In templo eius omnes dicēt gloriam. Esa. lvi. c. Adducā eos in templum sanctū meū/ ⁊ lętificabo eos. d ¶Pro patribus tuis nati sūt tibi filij. Supra expositū est in bono de ecclesia: nunc aūt in malo sensu possumus ei dicere: Pro patribus. i. p viris venerabilibus q̃ ante erant in ecclesia p̃bendati ⁊ plantati: qñ mortui sunt: e ¶Nati sūt tibi filij. i. paruuli ⁊ fatui: ad litterā: qui stercorant lectū suū ⁊ gremiū ecclię: ⁊ in suis fęcibus dormiunt ⁊ quiescūt. Hiere. xlviij. b. Fertilis fuit moab in adolescentia sua. Moab/ex patre interpretat: et signat nepotulos prelatorū: q̃ ab adolescentia sua fertiles sunt in bonis tpalibus ecclesię. Et sequit ibi: Requieuit in fęcibus suis. Nec solū de talibus fiūt canonici/sed ⁊ prelati. Ut̄ sequit: g ¶Constitues eos principes super oēm terrā: Quia fere vbiq̃ terrarū inueniunt tales prelati: q̃ potius indigerent regi q̃ alios regere. Sed vę terrę cui rex puer est: ⁊ cuius principes mane comedunt: Eccē. x. c. Principes illi ⁊ p̃lati mane comedunt: qui añq̃ in vinea dni labo/rauerint/emolimenti temporalis refectionē accipiūt: Cū tū apostolus dicat. ij. Thessal. iij. c. Qui non laborat/nō manducet. h ¶Super omnē terrā. Triplex est terra. Una quę geritur: Alia quę terit: Tertia quę petit. Super primā constituunt principes: quia a secūda cōculcant: ⁊ ideo a tertia excludūt. i ¶Memores erūt nois tui dne. Si iste versus verus esset de prelatis: sequens versus ver. esset de subditis. l. ¶Propterea ppli ofitebūt tibi ⁊c. qz si boni sūt prelati: boni erūt ⁊ subditi. Hiere. xxxi. c. Inebriabo animas sacerdotū pinguedine: ⁊ populus meus bonis adimplebit. Esa. lv. d. Montes ⁊ colles coram vobis cantabūt laudem. i. prelati maiores ⁊ minores. Et sequit ibi: Omnes regiones plaudent manibus. i. laici respondebunt operibus. n ¶In ęternū: nō ad horam: sicut dicit Job. v. f. Uos voluistis ad horam exultare in luce eius. Matth. x. c. Qui pseuerauerit vsq̃ in finem/hic saluus erit: Qd nobis prestare dignetur saluti/ auctor christus iesus/Amen.

¶Expositio Ps. XLV.

Deus noster refugiū ⁊c. Titulus. In finē psalmus dauid pro arcanis. i. psalmus iste tendens/in finē/christū: est dauid: vel cuiuslibet iusti de iudęa: pro arcanis. i. agens de manifestatione arcanorū diuine dispositionis. Scdm aliā translationē sic est titulus: In finē psalmus filijs chore. p arcanis. Filij chore/sunt filij cruci. s. martyres ⁊ alij sancti: q̃ hic loquūt de arcanis: Quę sūt/ q̃ deus homo fit: cū dicat in Osee. xi. d. Ego deus ⁊ nō homo. Qz salus pmissa vtrięq ęplo: cū tū dicat Matth. xv. c. Nō sū missus nisi ad oues q̃ perierunt domus isrl. Qz apli transierūt ad gentes/cū tū dictum sit eis/ Matth. x. a. In viā gentiū ne abieritis: ⁊ in ciuitates samaritanorū ne intraueritis. Qz nimia pax fuit in terra tpe nativitatis christi: cū tū dicat Matth. x. d. Nō veni mittere pacē/ sed gladiū. Primū. s. q̃ deus/hō: notat i pncipio/cū dic: Deus nr: vt patebit postea. Secūdū. s. q̃ salus gētiū: notat ibi: Cōturbatę sūt gētes ⁊c. Tertiū. s. trāsit apli ad gētes: notat ibi: Trāsferent mōtes i cor maris. Quartū. s. pax notat ibi: Arcū cōteret ⁊c. Sic ergo patet q̃ sit materia huius psalmi. s. manifestatio arcanorū. ¶Intentio/est monere ad fidē. Modus. Triptitus est psalmus. Primo ondit q̃ omnes/tā iudęi q̃ gentiles/debēt ponere totā spē in aduentu christi. Scdo ostēdit q̃ ecclia fundat in christo: ibi: Fluminis ipetus. Tertio narrat magnalia q̃ facta sūt tpe incarnationis: ibi: Venite et videte. Propheta q̃ videns in spiritu multas tribulationes sctis insurgere i aduētu christi: fm qd dicit Matth. ij. a. q̃ audiēs herodes rex turbatus ē: ⁊ omis hierosolyma cū illo. Cōtra tribulationes ondit/dicēs: p ¶Deus noster refugiū ⁊c. Cū dicit/ Deus/tangit diuinā naturā. Cū addit/ q̃ ¶Noster/tāgit hūanā. Ut̄ Glo. Noster. i. nobis cōmunis/carne assūpta. Ut̄ cū christi plura legant noia: noster/tū est q̃si pmū eius/fm q̃ hō. Ut̄ Hiere. xxiij. b. Hoc est nomē qd vocabūt eū/dns iustus noster. Esa. vij. c. Ecce ego pcipiet ⁊ pariet filiū: ⁊ vocabit nomē eius emanuel. i. nobiscū deus. s. p naturā. Ut̄ cū p essentiā ⁊ ihabitātē grāz sit cū angelis sicut nobiscū: nō tū est cū eis p assumptā naturā. Ut̄ Heb. j. d. Uusq̃ angelos apprehēdit: ⁊ semen abrae. Ut̄ qdā religiosus in extremis laborans/iam arcana dei videns: dixit se nō velle esse angelū/qz habitur erat humanitatē deo cōmunē. Iste ergo deus nr/est refugiū in ✻ tribulationibus p ¶Deus nr refugiū ⁊c. Moralit pctra tribulationes iteriores q̃ sūt tēptationes/triplex est remediū qd ponit hic. Hō etiā euadit eas/aut fugiendo/aut patienter sustinendo/aut fortiter resistendo ⁊

Triplex terra

Al. ⁊ pgenie

68. dis. c. Qz vices.

Al. ⁊ Memoro

Al. nō bz ⁊ dne

Ps. 85.

Ps. 28.

Aliū pctra miserabile statum ecclesię p̃sentis.

Moraliter.

a tribulationibus: vt grauati ad eũ refugiamus. Prouer. xviij.b. Turrĩ fortissima nomen dñi: ad ipsũ currit iustus ⁊ exaltabit. Ad hanc turrim ꝓfugiebant martyres. Vñ dicit quidã de sanctis virginibus: Si feras ꝓmittas/audito christi nomine mansuescẽt. Qui aũt ad ipsũ refugiũt: ꝓsolationẽ ⁊ recreationẽ inueniũt/ vt valeant resistere. Vñ cũ dirisset/ Refugiũ: addit: a Et virtus .ſ. vt possint sancti sustinere. Ps. Dñs fortitudo plebis suę. Nec solũ dat potentiã resistendi/ ⁊ vincendi. Vñ subiungit: b Adiutor in tribulationib⁹. Ps. Cũ ipso sũ in tribulatiõe. Et necesse habem⁹ adiutoriũ ei⁹: qm̃ tribulationes graues sũt. Vñ sequit: c Quę inuenerũt nos. q.d. ꝗrebant nos tribulationes: qz ꝑsecutores ꝗrebãt nos ad tribulandũ: et inuenerũt nos nimis: qz ex nobis nõ sufficimus resistere. Vñ ĩ ꝑsona diaboli ⁊ ꝑsecutorũ dicit Esa. x.d. Inuenit q̃si nidũ manus mea fortitudinẽ ꝓpl'oꝝ.i. sicut aues nõ possunt resistere eis q̃ inueniunt suos nidos: sic nec ipsi fortes ꝓpl'i possunt nobis resistere. Sz qz deꝰ adiutor est ĩ tribulatiõib⁹ istis: d Propterea nõ timebimus. Ro. viij.f. Si deus ꝑ nobis/qs ꝓtra nos? Ps. Dñs ꝓtector vitę meę: a q̃ trepidabo? Nõ timebim⁹/dicũt filij choze.i. discipuli crucifixi: e Dũ turbabit terra .i. treni iudei. Al'/terra.i. iudęa: qd ĩ idẽ redit: q̃ de christi adueũtu ⁊ miraculis factĩ tã aĩ mortẽ ei⁹ q̃ p⁹ passionẽ ⁊ resurrectionẽ turbabãt: vñ ⁊ ꝓtra ipsũ colligebãt ꝓcilia: vt habet Job.xj.f.et ĩ alijs locĩ. Et ꝓtra discipulos sil'/Actĩ.iij.a. Et qz terra illa vere arida erat: nec pluuiã cęlestis doctrinę/ nec radios solis iusticię recipeuolẽs: Ideo: f Trãsferẽt montes.i. apl'i/cęlestẽ rozẽ recipiẽtes: ⁊ radios solis ꝑmo suscipientes. g In coz marĩ.i. vsq̃z ad intima gẽtilitatĩ: Sc̃dm q̃ direxit paul⁹ ⁊ barnabas ad iudęos: Vob oportebat primũ loqui verbũ dei: sed qm̃ repulistis illud ⁊ indignos vos iudicatis ęternę vitę: ecce ꝓuertim⁹ nos ad gentes: Actĩ.xiij.g. Gentilitas aũt dicit mare ꝓ amaritudinẽ peccatoꝝ ⁊ latitudinẽ multitudinis: Pctores em̃ erãt gentes: ⁊ multi erãt ibi. Nec tm̃ in finib⁹ eoꝝ intrauerãt: sed/in coz .i. in intima eoꝝ. q.d. ꝑ totã terrã gentiũ ambulauerunt. Vñ Actĩ.xiij.g. post illa ꝗba: Ecce ꝓuertim⁹ nos ad gentes: sequit post pauca: Disseminabat aũt verbũ dñi per vniuersã regionẽ. Hoc est etiã qd̃ hic subiungit: h Sonuerunt/ apl'i: sono ꝑdicationis: de quo in Ps. In omnẽ terrã exiuit sonus eoꝝ. i Et turbatę sũt: ad pęnitentiã. ſ. pęnitendo de peccatĩ. k Aquę.i. populi: l Eoꝝ.ſ. gentiũ: vt fiat relatio ad hunc terminũ maris: nõ ratione vocis/sed rationę significati. Dicunt aũt populi aquę/ ea ratione qua gentilitas mare: Si em̃ gentilitas est mare: ergo populi gentiũ aquę sũt. Hoc etiã habet in Apocĩ.xvij.d. Aquas quas vidisti vbi meretrix sedet: populi sunt ⁊ gentes. Al'sic: Aquę .i. populi: Eoꝝ.i. apostolorꝝ: Turbatę sũt: vt supra.i. illi quos dominus dederat apostolis: Nõ em̃ omnes gentes motę sunt ad pęnitentiã: sed quos vocauit dñs. Vñ Actĩ.xiij. g. Audientes gentes /gauisę sunt: ⁊ glorificabãt verbũ dñi: et crediderunt quotquot erant prędordinati ad vitã ęternam. Et q̃ nõ omnes crediderunt: patet per hoc quod sequitur:

Ps.26.

Ps.18.

Doxaliter.

* Conturbati sunt

* titer resistendo ⁊ rebellando. Si ergo vis fugere: Deꝰ noster refugiũ est. Si vis patienter ferre: Virtus est. Si vis rebellare: Adiutor est. Sunt etiã quędã tentationes q̃ ꝓprie sunt fugiendę: vt tẽptationes carnis.j. Corĩ. vj.d. Fugite fornicationẽ. Quędã/q̃ ꝓprie sustinendę: vt infirmitates ⁊ iniurię. Eccĩ.ij.a. In dolore sustine: ⁊ in humilitate tua patientiã habe. Quędã aũt ꝓprie rebellandę: vt superbia ⁊ inuidia: q̃ ꝓprie sunt peccata diabolica. Jacob.iij. b. Resistite diabolo/⁊ fugiet a vobis. b In tribulationibus.i. in ꝑdictĩ tẽptationib⁹: q̃ tribulationes sũt: qz tribulant coz hois: sc̃dm qd̃ de ꝑma tẽptatione dicit aplus.j. Corĩ.vij.e. Tribulationẽ carnis habebũt hmõi. c Quę inuenerũt nos: quia q̃rebãt.j. Pet.v.b. Diabol⁹ tãq̃z leo rugiẽs circũit: q̃rẽs quẽ deuorẽt. Ibi Glo. Cypriani: Tãq̃z hostĩ clausos obsidẽs muros/explorat an sit aliq̃ pars murorꝝ min⁹ stabilis: cui⁹ aditu ad iteriora penetretĩ: offert oculis formas illicitas et faciles voluptates: vt scz visu destruat castitatẽ: aures ꝑ canora tẽptat/vt molliat christianũ rigorẽ: linguã cõuitio ꝓuocat: iniurijs lacessentibus manũ ad cędẽ instigat: honores terrenos ꝓmittit: vt cęlestes adimat: Et cũ latẽter nõ potest fallere/ apertos addit terrores: In pace subdol⁹: in ꝑsecutione violent⁹. Contra quẽ anim⁹ tãtũ debet esse q̃parat⁹ ad resistendũ: q̃z tũ ille parat⁹ ẽ ad ꝓpugnãdũ. Et ꝓpt grauamẽ tẽptationũ ⁊ vehemẽtiã/adiũgit/ c Vnis.ij.Corĩ.j.b. Grauati sum⁹ supra modũ ita vt tęderet nos etiã viuere. Et qz deꝰ/est/refugiũ et virt⁹/et/adiutor: d Propterea nõ timebim⁹: ĩ p̃senti/molestiã tẽptationũ. e Dũ turbabit terra.i. caro/impetu temptationũ. Nec in futuro in die illa tremenda: dũ turbabit terra.i. terreni ⁊ cupidi homines: q̃ in die iudicij turbabunt. Sap̃.v.a. Videntes turbabunt timore horribili. Modo qdẽ nõ turbant: ꝗ in pace q̃escũt: vt dicit Job.xxj.b. Domus eorũ securę sũt ⁊ pacatę. Sz dñs expectat: vt tũc fortĩ turbatiõe grauent. Quã turbationẽ describit Esaias.xxiiij.d. Cõcutient fundamẽta terre: ꝓfractiõe ꝓfringet terra: cõtritiõe ꝑterit terra: cõmotiõe cõmouebit terra: agitatiõe agitabit terra sic ebri⁹: ⁊ auferet q̃si tabernaculũ vni⁹ noctĩ: ⁊ grauabit eã iniquitas sua. Fũdamenta terrę/sunt causę cupiditatĩ ⁊ auaricię: q̃ sunt duę. ſ. delitię ⁊ honores: omnes em̃ cupidi alterũ horꝝ/vel vtrũq̃z appetũt: q̃ tũc ꝓcutient/⁊ ab eis excutient: qz proijcient in ęternã ignominiã ⁊ dolorẽ. Et qz ꝑ diuersas vias/diuersi cupiditatẽ exercẽt: ideo bñ ꝓgruit q̃ hic ponit diuersa noia: q̃ diuersis generib⁹ cupidorꝝ aptant. Confringi em̃ litigatoribus ꝓuenit. Vñ Osee.v.c. Ephraim fractus iudicio: Conterũtur in subtiles partes/hypocritę. Esa.xxxiij.b. Contriti sũt peccatores: possedit timor hypocritas. Mouentur.i. amouent prelati mali. Apocĩ.ij.b. Mouebo cãdelabrũ tuum. Item agitant tyranni.j. Regĩ.xvj.c. Agitabat saul spiritus nequã a dño. Hęc in p̃senti aliq̃ fiũt: sed in iudicio integraliter fient: q̃ id qd̃ sequit eueniet: q̃ ista terra auferet sicut tabernaculũ vni⁹ noctis ꝛc̃. Postea sequit de illis duobus q̃ dixim⁹ esse causas ⁊ fundamenta cupiditatis: De honoribus em̃ ⁊ honoratis dicit: f Transferent mõtes.i. superbi ⁊ elati in hoc mundo: g In coz maris.i. in ꝑfundum ęternę amaritudinis. Job.xiij.d. Mons cadens defluit: ⁊ saxũ transfert de loco suo. Supbi em̃ sunt montes/ ꝑ elationẽ: saxa/ꝑ duriciã ⁊ inflexibilitatẽ: Et isti transferent de loco suo/de altitudine p̃senti: ⁊ defluent ⁊ corruent in ꝑfundũ inferni. Hęc est malorꝝ misera translatio. Bonorꝝ aũt fit cõtraria translatio: ꝓm q̃ dicit Heb.xj.a. Enoch trãslatus est: ne videret mortẽ. De delitijs aũt sequit: h Sonuerũt et turbatę sũt aquę eoꝝ.i. delitię terrenorꝝ: q̃ habẽt in superficie claritatẽ ⁊ limpiditatẽ: in fundo aũt fęcem. Claritas/est p̃sens delectatio: Fęx/est ęterna dãnatio. Propter delectationẽ dicit: Sonuerũt. Aquę em̃ limpidę descendentes de fonte/sonant ⁊ sitim ꝓuocant. Propter fęces dãnationis dicit: Turbatę sunt. Sed stulti nõ respiciunt nec attendere volũt/nisi sonitũ ⁊ limpiditatẽ: vñ bibũt ⁊ ingurgitãt se delitijs: nõ attẽdentes q̃ oportebit eos postmodũ fęces bibere in supplicijs. Ezech.xxiij.e. Epotabis vsq̃z ad fęces: ⁊ fragmẽta ei⁹ deuorabis. Esa.lj.f. Bibisti de manu dñi calicẽ irę ei⁹ vsq̃z ad fundũ. Boni ꝓo ecõtrario cõsiderãtes/bibũt hic fęces tribulationũ ⁊ dolorꝝ: vt ĩ futuro superna iocũditate ęternalit potiant: iuxta illud Ps. De torrente ĩ via bibit: ꝓpterea exaltauit caput. Sz posset aliq̃s dicere: Nõ coget me aliquis fęces bibere ĩ futuro: iuxta illud

f babit terra: ⁊ trãsferẽt mõtes in cõz maris. † Sonuerũt ⁊ turbatę sũt aquę † eoꝝ:

Al. † Sonauerũt

Al. † eius

Ps.109.

a Cõturbati sũt mõtes. i. apli. Cõturbati turbatione naturę: sm q̃ christ⁹ turbatus fuisse legit/ Joh. xi. e. nõ turbatione culpę/ ꝓter quã quis recedit a deo: de qua dicebat dñs apostolis/ Joh. xiiij. a. Nõ turbet cor vestrũ: credit̃ in deũ ⁊ in me credite. Conturbati sunt/ dico/ b In fortitudine. i. in forti persecutione: c Eius. i. maris. i. populi gentilis: qui ꝓsecutus est apostolos: ⁊ plures interfecit. Vel sic: Aquę eorũ: vl/ eius. i. maris. i. populi gẽtium: Sonuerunt: prędicationi apostolorꝫ contradicentes. Et turbatę sunt: irascentes contra eos. Et montes. i. principes gentiũ: Conturbati sunt in fortitudine. i. in forti prędicatione/ Eius. i. spiritussancti: qui ꝑ apostolos loquebat. Matth. x. c. Nõ em̃ vos estis qui loquimini: ꝫ spiritus patris vestri qui loquit in vobis. De hac fortitudine spiritussancti/ Mich. iij. c. Ego repletus sum fortitudine spiritus dñi/ iudicio ⁊ veritate: vt annuncię iacob scelus suũ: et israel peccatũ suũ. Hac fortitudine cõturbabant principes gentiũ ⁊ philosophi: qꝛ homines idiotę ⁊ ꝛ̃gines tenere habentes istã fortitudinem/ confundebãt ⁊ ꝓuincebant eos: vt patet in beato vincentio ⁊ in beata katharina: ⁊ in multis alijs.

Moraliter. * Hester. j. b. Nec erat qui nolentes cogeret ad bibendũ. Propter hoc congrue sequit: a Conturbati sũt mõtes. i. quantũcũq̃ alti ⁊ potẽtes in hoc sęculo: b In fortitudine eius. i. dei: qui fortissimus est: vt dicit Job ix. c. q. d. immo dñs/ qui totũ suum calicem bibit: ipse ⁊ omnes sancti cũ eo/ primo fęces: ⁊ modo bibunt merũ gaudiũ: Vos q̃ ꝗ bibit̃ delectationẽ ⁊ gaudiũ/ coget: vt postea bibat̃ ęternã tribulationẽ. Vñ dicit dñs Hiere. xlix. c. Ecce quib⁹ nõ erat iudiciũ vt bibe rent calicẽ/ bibentes bibẽt: ⁊ tu quasi innocens relinqueris? Non eris innocens/ sed bibens bibes: quia per memetip̃sum iuraui dicit dominus ⁊c̃.

d Flumnis impetus. Secũda pars: in qua ostendit q̃ ecclesia fundat in christo. Et bene sequit hoc: quia audito q̃ supra dictũ est: Deus noster refugiũ ⁊c̃. posset aliquis q̃rere: Ubi est de⁹? Habet ne locũ ad quẽ confugiẽtes possint ĩ eo saluari ⁊ iocũdari? Ita: Qm̃/ fluminis ipet⁹ lętificat ciuitatẽ dei. q. d. dominus ciuitatẽ habet. s. ecclesiam: ⁊ illa est amęna: quia flumine clausa. Hoc est qꝗ dicit: Fluminis impetus. i. inundatio charismatũ/ a fonte sanctispiritus emanantiũ: e Lętificat ciuitatẽ dei. i. ecclesiã in ipso fundatam: quę incępit a primo iusto abel: Et ciuitas malignantium siue ecclesia/ incępit a primo iniusto cain. Et impetus malus: et impetus bonus. De malo dicit Poeta: Male cuncta ministrat impetus. De bono/ hic: Et Cant̃. iiij. d. Fons hortorꝫ/ puteus aquarꝫ viuentiũ/ q̃ fluũt

Alit. impetu de libano. Specialit̃ exponit̃ hoc de missione spiritussancti in die penthecostes. d Fluminis impetus ⁊c̃. In quo notat̃ q̃ spiritussanctus venit subito. Vñ Act̃. ij. a. Factus est repente de cęlo sonus. Item fortiter: Unde ibidẽ: Tanq̃ꝫ aduenientis spirit⁹ vęhementis. Itẽ abundanter: Vñ ibidẽ: Et repleuit totã domũ vbi erãt sedętes. Et dicit̃ spiritussanctus flumẽ/ ꝓter multas rationes.

- Ima petit/ ⁊ vacua replet. s. humiles. Esa. vlt̃. a. Super quẽ requiescet spiritus meus nisi super humilem ⁊ quietũ ⁊c̃.
- Reddit cor fęcundũ. Ps̃. Uisitasti terrã ⁊ inebriasti eam ⁊c̃. Job. xij. c. Si ꝓtinuerit aquas/ omnia siccabuntur. (Ps̃. 64.)
- Terrenitatẽ corrodit ⁊ ꝓsumit in corde hominis. Job. xiiij. d. Alluuione paulatim terra ꝓsumit. Et illud Greg̃. Gustato spiritu/ desipit omnis (caro.
- Sitim peccandi extinguit. Job. iiij. b. Qui biberit ex aqua hac: nõ sitiet ĩ ęternũ. Luc̃. j. d. Spũssanctus supueniet in te: ⁊ virt⁹ altissimi (obumbrabit tibi.
- Submergit illos q̃ ꝓfunda quęrũt ⁊ intrãt. Prouerb. xxv. d. Perscrutator maiestat̃ opprimet̃ a gloria.
- Locũ sibi adiacentẽ reddit munitũ. Mat̃. vlt̃. b. Aquę in circũitu eius: aquę muri eius.

(Quia)

Et adhuc posset dicere aliquis: Forte amęna est ciuitas ꝓpter flumen: sed tũ nõ est firma. Propter hoc bene sequitur: f Sanctificauit. i. firmauit: g Tabernaculũ suũ: id est ecclesiã militantẽ: h Altissim⁹. i. christus/ alt⁹ sup omnẽ creaturã. De firmatiõe in Ps̃. Uerbo dñi cęli firmati sunt. i. apli: qui sunt fundamenta hui⁹ ciuitatis. Ps̃. Fundamẽta eius. i. ecclię ĩ mõtibus sanct̃. i. in apostolis. Ecclia aũt militans bñ dicit̃ tabernaculũ: qꝛ in ea quasi in castris militãt fideles. Job. vij. a. Uilitia est vita hois sup terrã. Itẽ nõ tm̃ firmata est: ſz ⁊ munita. Unde sequit: i Deus in medio ei⁹. s. ecclesię. Matth. xviij. c. Ubi duo vel tres cõgregati fuerint in nomine meo: ibi sum in medio eorꝫ. Dicit̃ etiã esse in medio ciuitatis: sicut bonus iudex ęqualiter omnes iudicans: ⁊ omnibus ęqualiter consulens. Act̃. x. e. Non est personarꝫ accęptor deus. Nõ em̃ in medio est ⁊ in centro: ęqualiter se habet ad circũferentiã. Vel/ In medio eius. i. in humanitate cõmuni sibi et ecclesię. Itẽ nõ tm̃ munita/ sed ⁊ tuta: Unde sequit: k Nõ cõmouebit̃/ deus/ de medio eius. Matth. vij. d. Uobiscũ sũ vsq̃ ad ꝓsũmationẽ vitę. Vel/ Nõ cõmouebit̃/ ecclesia a centro suo/ deo qui est i medio ei⁹. Et vt nõ cõ * moueat:

d Flumis ipet⁹ ⁊c̃. Põt hoc exponi de btã virgine sic: Fluminis ipet⁹. i. obumbratio spũsscti: e Lętificat ciuitatẽ dei. i. beatã virginẽ: in q̃ habitauit plenitudo diuinitat̃ corpaliter: Col̃. ij. b. Et ex hoc fuit ĩ ea ciuiũ vnitas. i. sensualitat̃ ⁊ rõnis plena cõcordia. Et bñ dicit̃/ ipet⁹: qꝛ q̃ꝫ cito dixit: Fiat mihi ſm verbũ tuũ: statim filiũ dei cõcępit: Et ex hoc lętificata fuit: sicut ipsamet dicit Luc̃. j. e. Exultauit spũs meus in deo salutari meo: quia respexit humilitatẽ ancillę suę ⁊c̃. f Sctificauit tabernaculũ suum altissim⁹. Tabernaculũ ei⁹/ fuit eadẽ btã virgo: in qua ipse armauit se armis nr̃ę mortalitat̃/ qb⁹ ꝓtra diabolũ militauit. Ps̃. Apprehende arma ⁊ scutũ. Hoc tabernaculum sanctificauit altissimus: qñ eam in vtero mr̃is sanctificauit. De hoc tabernaculo dicit ipsa/ Ecc̃i. xxiiij. a. Qui creauit me/ requeuit in tabernaculo meo. i De⁹ in medio eius/ existens. i. in vtero beatę virginis: k Nõ cõmouebit̃: ꝓ a diuinitate

Moraliter: d Fluminis impetus. i. abundantia lachrymarꝫ. De quo Ps̃. Exitus aquarum deduxerunt oculi mei. Et Hiere. ix. a. Quis dabit capiti meo aquas: ⁊ oculis meis fontẽ lachrymarũ? Threñ. ij. f. Deduc quasi torrẽtẽ lachrymas ꝑ diẽ et noctẽ. Cũ em̃ impetuose fluũt lachrymę: omnes sordes vitiorũ purgãt ⁊ abluunt. Impetus/ iste e Lętificat ciuitatẽ dei. i. cor cuiuslibet fidelis. Prouerb̃. xiiij. b. Cor qꝗ nouit amaritudinẽ animę suę: in gaudio eius nõ miscebit̃ extraneus. Cor autẽ iusti dicit̃ ciuitas dei: qꝛ de⁹ ibi habitat: ⁊ ibi debet esse ciuiũ vnitas: vt omnes cogitationes/ affectiões ⁊ desideria vnanimiter in deũ tendant. f Sanctificauit tabernaculũ suũ altissim⁹. Cor hois etiã est tabernaculũ dei: qꝛ de⁹ nõ habitat ĩ eo in pace: sed semp impetit̃ ⁊ impugnatur a diabolo ⁊ membris eius: qui hominẽ in quo deus habitat: nitunt̃ trahere ad peccatũ: ⁊ sic deũ ab eo expellere. Unde Job. xix. b. Obsederũt in gyro tabernaculũ meũ. Hoc tabernaculũ sanctificat dominus multis modis. Primo per baptismũ. Ezech. xxxvj. e. Effundã sup vos aquã mundã: ⁊ mũdabimini ab omnibus inquinament̃ vestris ⁊c̃. Itẽ per gratię infusionẽ. iij. Reg̃. viij. b. Impleuit gloria dñi templũ dñi. Item ꝑ elemosynarũ largitionẽ. Luc̃. xi. f. Date elemosynã: ⁊ ecce omnia munda sunt vobis. Itẽ ꝑ opera pęnitentię. Exo. xix. b. Uade ad ꝓpl̃m/ ⁊ sanctifica illos hodie ⁊ cras: ⁊ lauent vestimenta sua/ vt sint parati in diẽ tertiũ. i De⁹ in medio ei⁹ nõ cõ * mouebit̃.

(Ps̃. 32.) (Ps̃. 86.) (De beata virgine) (Luc̃. i. d.) (Ps̃. 34.) (Moraliter. Ps̃. 118.) (Cor hois dicit̃ ciuitas dei) (Cor dicit̃ esse tabernaculũ: q̃ dñs sanctificat multis modis)

moueat: a ¶ Adiuuabit eã deus mane.i.in principio conuersionis ⁊ bonę opationis. Et hoc: b ¶ Diluculo.i. per diluculũ.s.p illuminationẽ spũssancti vel virtutũ. Vel Diluculo.i.icarnatiõis suę manifestatiõe. Uñ alia lra hz: Vultu suo. Sequit de ꝓuersione gentiũ:p quã ciuitas ecclesię facta ē populosa/⁊ ipleta ē. Uñ dicit:

Vt.+vultu suo

c ¶ Cõturbatę sũt gẽtes: salubri ꝓturbatione/p ꝓdicationẽ apl'orũ: d ¶ Et inclinata sũt.i.fidei ⁊ iugo dñi suaui subiecta: e ¶ Regna/gẽtiũ.s.reges ⁊ pl'i. Et quõ? Ecce f ¶ Dedit vocẽ suam: loquẽdo p apostolos. Et sic/ g ¶ Mota est terra/a voce eius ꝓterrita. Ps. Dabit voci suę vocẽ virtutis. De hac inclinatiõe ⁊ voce ⁊ cõmotiõe/ Osee.xj.d. Post dñm ambulabũt/q̃si leo rugiet:qz ipse rugiet ⁊ formidabũt filij maris. Et q̃s dedit vocẽ/subiũgit: h ¶ Dñs virtutũ/supple dator ⁊ inspirator. Vl'/ Dñs virtutũ/cęlestiũ.i.angelorũ:qui est/ i ¶ Nobiscũ. Et cũ deberet dicere/emanuel: posuit interpretationẽ nois.s. nobiscũ/p carnis nostrę assũptionẽ. Uñ istũ modũ exp̃mẽs/adiũgit: k ¶ Susceptor nr̃ de' iacob. Susceptor nr̃.i.nr̃ę naturę. Et suscipiẽs hũanã/nõ deposuit diuinã: ⁊ susceptor ē ipse/manẽs/de' iacob.i. minoris pl'i/p iacob designati. Vel sic/ De' iacob.q.d.nõ recens de' nec alien': s̃m qd̃ in Ps. dr̃: Nõ erit i te de' recẽs:neq̃ adorabis deũ alienũ: Sz idẽ de' q̃ fuit iacob ⁊ patrũ nr̃orũ. Uñ ipe iuenit frequẽter dixisse: Ego sũ de' abraã et deus isaac ⁊ deus iacob.

a ad̃ ⁊ a diuinitate in hũanitatẽ: vt istã assumẽs/aliã relinq̃t: ⁊ idẽ erit de' ⁊ hõ. Et h̃ est: Nõ cõmouebit.i.nõ totaliter mouebit. Quodã ẽm mõ mot' fuit motu pietatis/nõ alterationis/q̃ ad el' vterũ ĩtrandũ ⁊ hĩtandũ se hũiliauit: ⁊ nõ ex toto mot': qz diuinitatẽ nõ deposuit. a ¶ Adiuuabit eã de' mane.i.i p̃ncipio vitę suę: Et cũ adhuc esset in vtero/ b ¶ Diluculo: tenebras originalis pcti tollẽte.

Moraliter. ✱ mouebit: Licet tabnaculũ obsideat ⁊ ĩpetat:tm̃ nõ ex toto mouebit. Ps. Qm̃ nõ derelinquet sctõs suos:in ęternũ ꝓseruabunt. Nec inutilit erit cũ eo: Uñ addit: a ¶ Adiuuabit eã/ciuitatẽ: b ¶ De' mane diluculo.i.in ortu gratię. Malach. iiij.a. Orietur vobis timentib' nomẽ meum sol iusticię:⁊ sanitas in pennis el'. Vel/ Diluculo.i. in ortu glorię. Job.xj.d. Cũ te consũptũ putaueris: orieris vt lucifer. c ¶ Cõturbatę sũt gentes. In hoc versu notat subuersio triũ generaliũ vitiorũ. Cõturbatę sũt gentes.i. gentiles ⁊ brutales motus/p carnis mortificationẽ. d ¶ Et inclinata sũt regna/supbię/p humilitatẽ. De his duob' Hiere.j.b. Ecce ꝓstitui te sup gentes ⁊ sup regna: vt euellas ⁊ destruas. g ¶ Mota est terra.i. terrenę diuitię motę sunt de arcis diuitũ p elemosynarũ largitionẽ. Sicut ẽm terra aliq̃ moueat nullũ fructũ affert:sic diuitię: Sz motę/fructũ afferũt iusticię. Ps. Dispersit dedit pauperib': iusticia eius manet in sęculũ sęculi. Et hęc omnia facta sũt mediante diuina inspiratiõe. Uñ interponit: f ¶ Dedit vocẽ suã/dñs.i.internã inspirationẽ in corde. Ps. Audiã q̃d loquat ĩ me dominus de'. Nec mirũ si dat vocẽ/q̃ dat etiã p̃sentiã suã: Uñ sequit: h ¶ Dñs virtutũ nobiscũ/p inhabitatẽ gratiã. Uñ dicit Prouerb. viij.d. Delitię meę esse cũ filijs hoim. Sz ad q̃d est nobiscũ? Ut nos tueat sic patron': Uñ addit: k ¶ Susceptor nr̃ de' iacob:q̃ nos suscepit in curã/vt medic':⁊ in tutelã/vt patron': Et nostrã suscepit causã/vt eã defẽdat.j. Job.ij.a. Aduocatũ habem' apd̃ patrẽ iesũ christũ iustũ:⁊ ipse ē ꝓpitiatio p pctis nr̃is. l ¶ Venite ⁊ videte ꝛc. Tertia ps/vbi narrat magnalia tpe ĩcarnatiõis facta. Uñ dicit ꝓba: Venite ⁊ videte: ad lram. Vl'/ Venite:passib' fidei: m ¶ Et videte.i.itelligite/intellectu fide illuminato: n ¶ Opera dñi q̃ posuit super terrã; venies in terrã. Et ideo venire debetis ad videndũ:qz illa opa sunt: p ¶ Prodigia.i.mirabilia ⁊ inassueta. Prodigia ẽm dicũt/q̃si ꝓcula digito.i.q̃ nõ solent digito ostẽdi. Et q̃ sint illa ꝓdigia:ĩcipit aperire/dicẽs: q ¶ Auferẽs bella: ad lram. r ¶ Vsq̃ ad finẽ terrę.i.p totũ mũdũ:qz tũc ad lram fuit pax p totũ mundũ. Uñ Sap.xviij.c. Cũ q̃ etiã silẽtiũ tenerẽt oia: oipotens sermo tuus dñe exiliẽs de cęlo/ a regalib' sedib' venit.i. filij tuus: Et ita auferet bella: Unde ait:

a b c d e f g h i k l m n o p q r s

a ¶ Adiuuabit eã de' mane diluculo. Cõturbatę sũt gẽtes ⁊ inclinata sunt regna: dedit vocem suã: mota est terra. Dominus virtutũ nobiscum: susceptor noster deus iacob. Venite ⁊ videte operã domini quę posuit prodigia super terrã: auferẽs bella vsq̃ ad finẽ terrę. Arcũ ꝓteret ꝛc.

Vt.+fines

s ¶ Arcũ ꝓteret ꝛc. q.d.tanta pax erit/q̃ vsus istorũ nõ magis erit in terra

Moraliter dicitur omibus: l ¶ Venite/pedibus affectus/p ãmorẽ: m ¶ Et videte:oculo ĩtellect'/p fidẽ ⁊ iugẽ memoriã: n ¶ Opa dñi/creatiõis ⁊ recreatiõis. o ¶ Que posuit sup terrã.i.q̃ fecit ĩ terra: p ¶ Prodigia.i.mirabilia. Duo libenẽ videnẽ.s.amabilia ⁊ mirabilia. Primũ notat cũ dicit: Opa:quia opus eius amabile debet esse nobis:eo q̃ est perutile. De quo in Ps. Operatus es salutẽ in medio terrę. Secũdũ notat cũ dicit: Prodigia. Ad q̃ ꝓdigia admiranda monet nos Threij.j.d. O vos omes q̃ trãsit̃ per viã:attẽdite ⁊ videte si est dolor sicut dolor me'. Vel pot̃ dici ꝓdigiũ a ꝓdigo. Et hoc mõ fecit deus ꝓdigia sup terrã: qz q̃si ꝓdigus fuit dñs/cũ p redimẽdis inimicis suis ꝓriũ filiũ dedit. Et ideo de christo dicit: Ibi beniamin adolescẽtulus/in mentis excessu. Ibi/in cruce: In mentis excessu/in ꝓdigalitate p̃ris. q ¶ Auferẽs bella. Hoc de christo ꝓgrue dicit:q̃ venit ĩ terrã vt pacẽ daret hoib' bonę volũtatis: Uñ dicit:p̃rinceps pacis: Esa.ix.b. Quadruplex aũt bellũ abstulit: Erat ẽm bellũ ⁊ guerra inter deũ ⁊ hoies/ ꝓpter p̃cepti transgressionẽ. Itẽ inter angelos ⁊ hoies / ꝓpter adę ⁊ euę eiectionẽ. Itẽ inter hoies ⁊ homines/ ꝓpter diuersarũ legũ ęmulationẽ. Itẽ inter carnẽ ⁊ spm̃/ ꝓpter mutuã altercationẽ: Primo ẽm spũs corrupit carnẽ:⁊ nũc caro corrũpit spiritũ. Venit ergo filius dei ⁊ satisfecit patri p hoie:fact' obediẽs vsq̃ ad mortẽ: Phil.ij.a. Et sic facta est pax inter deũ ⁊ hoies: De qua dicit Esa.xxvij.b. Faciet mihi pacẽ: pacẽ faciet mihi. Et s̃m hoc dicit:mediator dei ⁊ hominũ.j. Timoth.ij.c. Bellũ inter angelos ⁊ hoies abstulit:qz de ipsis hominibus ruinã angelicã reparauit. Qd̃ ipsi rogãt in Ps. Benigne fac dñe in bona volũtate tua sion: vt ędificent muri hierusalẽ. De hac pace dicit/ Esa.lvij.a. Veniat pax:reqescat in cubili meo: vos aũt accedite huc.i.in cęlũ/filij augurtricis.i.vos hoies. Item ĩ eodẽ.d. Creaui fructũ labiorũ pacẽ ei qui ꝓpe est.i.angelo:⁊ pacẽ ei qui longe est.i.homini/dicit dñs. Scõm hoc dicit/salomon.i.pacificus. Itẽ bellũ inter homines ⁊ hoies pacificauit:qz omes in vnã ecclesiã ⁊ vnitatẽ fidei ꝓuocauit. Joh.x.c. Alias oues habeo q̃ nõ sũt ex hoc ouili:⁊ illas oportet me adducere:⁊ fiet vnum ouile ⁊ vn' pastor. Eph.ij.c. Ipse est pax nr̃a:q̃ fecit vtraq̃ vnũ. Scõm hoc dicit/lapis angularis. Esa.xxviij.d. Ecce ego mittã in fundamentis sion lapidẽ angularẽ. Itẽ bellũ qd̃ est inter spm̃ ⁊ carnẽ pacificauit in seipso: vtrũq̃ cõcorditer in se assumẽs ⁊ pacifice gerens. Uñ in Ps. Simul in vnũ diues ⁊ pauper.i.spũs ⁊ caro in christo ꝓcordes. Ps. In pace fact' est loc' eius. Eph.ij.c. Mediũ parietẽ macerię soluens inimicitias in carne sua:legẽ mandatorũ decretis euacuãs: vt cõdat duos.i.spm̃ ⁊ carnẽ:in semetipo ĩ vno nouo homine faciẽs pacẽ. Scõm hoc dicit/emanuel/ Esa. vij.c. Hoc tm̃ bellũ qd̃ in se penit' extinxit: a nob penit' nõ aufert/sed tm̃ cõpescit:nob relinquẽs motus carnis/vt in eis exercitemur ⁊ experiamur debilitatẽ nr̃am. Uñ Judicis.iij.a. Hę sunt gentes q̃s dñs dereliquit vt erudiret ĩ eis israelẽ. Et sic dicit/christ'/auferẽs bella vsq̃ ad finem terrę: qz ad omes se extẽdit ista pax/q̃ eã volũt recipe. Et ideo simplicit dixerũt angeli: In terra pax hoibus bonę voluntatis: Luc. ij.b. s ¶ Arcũ conteret et cõfringet arma:et scuta

Moraliter

Luc.2.b.

Quadruplex bellũ christus abstulit.

Ps.67.

Ps.75.

Ps.67.

Ps.50.

Ps.48.

Ps.75.

Ps.80.

Exo.3.b.

De beata virgine

Ps.36.

Ps.111.

Ps.84.

Allegorice.

✱ cõburet igni.

erit in terra/ q̃ si essent contrita et confracta/aut combusta. Vel hic notantur duo genera impugnationis ⁊ belli. Unũ occultũ:qõ fit p insidias:quod notat per arcũ:qui de longe ⁊ de occultis sagittas iaciens/homines ex improuiso vulnerat. Aliud manifestũ:in quo quidã alios inuadunt: ⁊ alij se defendunt. Et hunc modũ pugnãdi notat cũ dicit: a ¶Cõfringet arma:inuadentiũ ⁊ impetentiũ alios. b ¶Et scuta/defendentiũ se: c ¶Cõburet igni.i.penitus auferet. Et quare fecit dominus ita mundũ esse pacificatũ? Ut ipsi nõ occupati bellis/melius posset ⁊ liberius audire doctrinã dñi:⁊ apostoli per totũ mundũ ire. Unde sequit: d ¶Vacate ⁊c. Et est vox illa:de qua supra dictũ est: Dñs dedit vocem suã. Idem est ergo ac si dicat propheta: Dñs faciendo istam pacẽ: eoipso q̃ faciebat eã/dicebat: Vacate/a bellis ⁊ omni strepitu: e ¶Et videte:per fidem: f ¶Quia ego sum deus. Ego.s.qui i carne visibilẽ me demõstro (Ego em̃ pronomen est demonstratiuum) Sum deus:licet homo sim. Et ego de⁹ ⁊ homo: g ¶Exaltabor i gentib⁹: primo. Et post/ h ¶Exaltabor in terra:scz iudea:qm̃ reliquie israel saluę fient. Et sic videntes/dicite quod sequit:

Esa.10.c. Ro.9.f.

i ¶Dñs virtutũ nobiscũ:p naturę ꝓformitatẽ: k ¶Suscep⁹ nr̃ de⁹ iacob: q̃ nostrã naturã suscepit:⁊ nos ad pnitentiã recipiet/si velim⁹ ad ipsũ ꝓuerti.

Dozaliter

* comburet igni. Per arcum/qui de longe ferit:significanꝫ insidię diaboli. Per arma/bona tẽporalia. Prouerb. xxij.a. Diuitię ⁊ gloria ⁊ vita:arma ⁊ gladij in via peruersa. Scuta aũt/sunt defensiones peccatoꝝ. Job.xlj.a. Corpus eius quasi scuta fusilia. Sunt aũt defensiones peccatorũ quattuor.s.excusatio/verecũdia/diminutio/comparatio. Hoc scutũ quadrangulũ ponit diabolus circa collũ ficte cõfitentis. Arcũ ergo contriuit ⁊ conterit:quia per se ⁊ per suos prędicatores insidias diaboli reuelauit. Unde dicit apostolus.ij.Cor.ij.c. Non ignoramus cogitationes eius. Arma confręgit:quia ad contemptum diuitiarum prouocauit. Scuta combussit igni diuini amoris/docens nos nõ solum peccata:sed etiã bona nostra accusare. Unde Luc.xvij.c. Cũ omnia quę prędcepta sunt vobis bene fecerítis/dicatis:serui inutiles sumus. Hoc etiã facit per prędicatores:qui docent homines quõ debeãt confiteri/⁊ diuitias spernere:⁊ diaboli insidias deuitare. Unde Eçech.xxxix.b. Egredienꝫ habitatores de ciuitatibus hierusalẽ:⁊ succẽdent arma/clypeum ⁊ hastã/arcũ ⁊ sagittas ⁊ baculos. Et ideo auferet dominꝰ bella ⁊c. non vt ociosi sitis:sed vt ei intendatis. Unde subiũgit in persona domini: d ¶Vacate et videte/qm̃ ego sũ deus. Alia littera habet: Cessate et cognoscite. Eccl.xxxviij.c. Sapientiã scribe in tempore vacuitatis. Eccl.xj.b. Fili ne in multis sint actus tui. Deus enim nõ est in tumultuosis:nec ipsi cognoscunt eũ. Unde Job.xxviij.b. Abyssus dicit/nõ est i me:⁊ mare loquit/nõ est mecũ. Ergo/Vacate:nõ tũ per pigritiã: quia vt habet Eccl.xxxij.d. Multam malitiã docuit ociositas. Et dicit quidã: Otium est vacare deo:immo negocium negociorũ. Sed dico q̃ ocium est qõ nullam habet vtilitatem/aut vtilitatis intentionem. Et tale ocium oim̃ temptationũ ⁊ malarũ cogitationũ sentina est.

Vacandũ est

- Ab actionibus exteriorib⁹:ꝓt sapientiã addiscẽdam. Eccl.xxxviij.c. Sapientiã scribe in tempore vacuitatis.
- A secularibus negocijs:ꝓpter prędicationẽ. Act.vj.a. Non est equũ nos derelinquere verbũ dei ⁊c. ij.Timoth.ij.a. Nemo militans deo implicat se negocijs secularibus.
- A litibus:ꝓpter peccatũ vitandũ. Eccl.xxviij.b. Abstine te a lite/⁊ minues peccata. Prouerb. xx.a. Honor est homini qui separat se a contentionibus.
- A vitijs:propter virtutes. Esa.j.e. Quiescite agere querse ⁊c. Osee.xiij.b. Omnẽ aufer iniquitatem ⁊ accipe bonũ ⁊c.

l ¶Qm̃ ego sum deus. Hoc esset bonũ attendere. De⁹ em̃ interpretat/videns/currens/terrens: Ipse em̃ est videns omnia opera hominis. Eccl.xvij.b. Uię illorũ coram ipso sunt semp. Et sequit: Oculi eius sine intermissione inspicientes in vijs eorũ. Esa.lxv.a. Populus qui ad iracundiã p̃uocat me/ante faciem meã semp. Item ipse est currens ad iudicium. Esa.iij.c. Stat ad iudicandũ domin⁹. Nõ dicit venit/sed iam stat: vt notetur velocitas ⁊ inopinatus ⁊ repentinus aduentus iudicij. Et hoc ipso est terrens. Amos.iij.b. Leo rugiet/quis nõ timebit? Dan.vij.c. Fluuius igneꝰ rapidusq̃ egrediebatur a facie eius.

a ꝓteret et cõfringet arma:et
b scuta combũret igni. Vaca-
c te ⁊ videte qm̃ ego sum de-
d us:exaltabor in gentibus ⁊
e exaltabor in terra. Dõmi-
f nus virtutũ nobiscũ: suscep-
g tor noster deus iacob.

¶In finem psalmus dauid pro filijs chore.

l o Omnes gẽ- XLVI
m tes plaudite mãni-
n

g ¶Exaltabor i gẽtibus ⁊ exaltabor in terra. Bis dicit/Exaltabor: in quo notat duplex christi exaltatio. Prima in cruce/i passione: Secũda in cęlo/in ascensione. De ꝑma. Job.iij.b. Sicut moyses exaltauit serpentem in deserto: ita exaltari oportet filium hominis. Et Job.xij.e. Cũ exaltatus fuero a terra:omnia traham ad meipsum. De secunda: Act.j.a. Videntib⁹ illis eleuatus est ⁊c. Ps. Eleuata est magnificẽtia tua super cęlos i ¶Dominus virtutum nobiscum. Iste versus supra expositus est:quia bis ponit. Primo septimo loco:qui numerus est numer⁹ vniuersitat̃: Et hoc significat q̃ dñs est nobiscũ in plenitudine gratię. Secundo ponit in vltimo loco: In quo significat q̃ dominus erit nobiscũ vsq̃ i finem sęculi:sicut dicit Matth.xxviij.d. Uobiscũ sum omnibus diebꝰ vsq̃ ad consũmationem sęculi. Josue.j.a. Nõ te deseram neq̃ derelinquam. Idẽ ad Heb.xiij.a. Item in primo loco vbi ponitur iste versus/est applausus: hic vero est gratiarũactio. k ¶Susceptor noster deus iacob: id est luctantiũ ⁊ supplantantium vitia:quos ipse suscipiet in ęterna tabernacula:⁊ nos ibi coronabit/si hic victores ⁊ supplantatores fuerimus: Et dicet nobis qõ dixit iacob Gen. xxxv.b. Non vocabers̃ vltra iacob:sed israel erit nomen tuum:id est amplius non eritis in lucta:sed pro victoria coronati: decętero videbitis deũ facie ad faciẽ in vita ęterna: Ad quã ipsemet victor christus nos pducat/Amen.

Ps.j.c.

¶Expositio psalmi.XLVI.

o Omnes gentes plaudite manibus ⁊c. Titulus. In finẽ psalmus dauid ꝓ filijs chore. In prędcedenti psalmo gentes vocauit ad fidem: In isto easdẽ gentes ad laudẽ inuitat: Ipsę em̃ gẽtes p̃uersę:sunt/filij chore.i.filij passionis. Uñ is est sensus tituli: Psalmus/iste/est/dauid/prophete: qui hic loquitur in persona apostolorũ. Pro filijs chore.i.pro conuersis gentibus dirigendis. In finem.i.in christi laudem. Et ex hoc patet intentio:quę est monere ad laudẽ. ¶Modus. Bipertitus est psalmus. Primo gentes per gratiã dei conuersas inuitat ad laudem dei. Secundo ascensio ⁊ regnũ dei describitur:⁊ propter hoc monet instanter psallere:ibi: Ascẽdit deus in iubilo. In persona ergo apostolorum loquitur ad gentes conuersas:⁊ in persona omniũ prędicatorum loquitur ad omnes fideles. Dicit ergo: O vos l ¶Omnes gentes:quę recepist̃ beneficiũ gr̃ę dei: m ¶Plaudite/gaudete: Nõ solũ voce:sed n ¶Manib⁹.i.bonis opib⁹.

* Jubilate deo

l ¶Omnes gentes ⁊c. Dozaliter vox est p̃dicatorũ: Nõ paucos em̃ vocat dñs/sed omnes gentes: quia vult omnes saluos fieri: Et prędicatores debent omnes hortari ad laudẽ dei: sicut hic. Perfecta aũt laus dei consistit in tribus: videlicet/i mentl̃ deuotiõe/vocis ꝓfessione/⁊ exteriori opere. Ad q̃ tria hic inuitat. Ad opationẽ p̃ hoc qõ dicit: m ¶Plaudite manibus. Ad mentis deuotionem: p hoc qõ dicit:

Dozaliter 1.Timoth.2.b.

Laus ꝓfecta consistit in tribus

* Jubilate deo